

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 559

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 21 iunie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
88. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul afacerilor interne, pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului afacerilor interne nr. 155/2019 privind coordonarea activității și delegarea unor competențe în cadrul Ministerului Afacerilor Interne	2
1.730.— Ordin al ministrului finanțelor pentru reglementarea unor aspecte contabile	3–4
4.440. — Ordin al ministrului educației privind aprobarea programelor școlare pentru disciplinele opționale „Sisteme de scriere și codificare”, clasele a V-a/a VI-a/a VII-a/a VIII-a, învățământ gimnazial, „Sisteme de numerație”, clasele a V-a/a VI-a/a VII-a/a VIII-a, învățământ gimnazial, „Matematică în natură și arte”, clasele a VII-a/a VIII-a, învățământ gimnazial	5
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 7 din 29 mai 2023 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	6–16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ORDIN

pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului afacerilor interne nr. 155/2019 privind coordonarea activității și delegarea unor competențe în cadrul Ministerului Afacerilor Interne

Având în vedere prevederile art. 59 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare,

viceprim-ministrul, ministrul afacerilor interne, emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 155/2019 privind coordonarea activității și delegarea unor competențe în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1055 din 31 decembrie 2019, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 3. — Secretarul de stat pentru relații internaționale coordonează:

- a) Direcția generală afaceri europene, Schengen și relații internaționale;
- b) Centrul Național SIS.”

2. După articolul 3 se introduce un nou articol, art. 31, cu următorul cuprins:

„Art. 31. — (1) Secretarul de stat pentru relația cu Parlamentul coordonează activitățile desfășurate la nivelul ministerului ce decurg din derularea raporturilor în relația ministerului cu Parlamentul.

(2) Secretarul de stat pentru relația cu Parlamentul poate susține în Parlament răspunsurile scrise ale ministrului afacerilor interne.

(3) Reprezentarea ministrului afacerilor interne în relația cu Parlamentul poate fi realizată și de către subsecretarul de stat desemnat, pe bază de mandat. În acest scop, subsecretarul de stat coordonează activitatea de elaborare a punctelor de vedere ale ministerului asupra propunerilor legislative, respectiv a răspunsurilor la întrebările și interpelările senatorilor și deputaților.”

3. După articolul 5 se introduce un nou articol, art. 51, cu următorul cuprins:

„Art. 51. — Secretarul de stat pentru dialog social coordonează activitățile desfășurate la nivelul ministerului privind realizarea dialogului și a parteneriatului social cu organizațiile sindicale și patronale reprezentative și participă la comisii, grupuri de lucru sau alte activități de reprezentare incidente domeniului coordonat.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Viceprim-ministru, ministrul afacerilor interne,
Marian-Cătălin Predoiu

MINISTERUL FINANTELOR

O R D I N

pentru reglementarea unor aspecte contabile

În temeiul art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare,
având în vedere prevederile art. 4 alin. (1) și ale art. 44 din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor emite următorul ordin:

Art. I. — Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 30 decembrie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La punctul 592⁵, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„592⁵. — (1) Filialele mijlocii și mari, așa cum sunt definite la pct. 9 alin. (4), care sunt controlate de către o societate-mamă finală care nu intră sub incidența legislației unui stat membru al UE, atunci când veniturile consolidate au depășit la data bilanțului său, pentru fiecare dintre ultimele două exerciții financiare consecutive, cuantumul de 3.700.000.000 lei, astfel cum se reflectă în situațiile financiare anuale consolidate, au obligația să publice și să asigure accesul la un raport privind informațiile referitoare la impozitul pe profit privind respectiva societate-mamă finală pentru cel mai recent dintre respectivele două exerciții financiare consecutive.”

2. La punctul 592⁵, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) În cazul unui grup a cărui societate-mamă finală este dintr-o țară terță, obligația de publicare a raportului, prevăzută de prezentul punct, poate fi îndeplinită de oricare entitate afiliată din cadrul grupului, cuprinsă în aria de aplicabilitate a prezentelor reglementări.”

3. La punctul 592⁹, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care cadrul de raportare financiară aplicabil la întocmirea situațiilor financiare anuale nu definește indicatorul cifră de afaceri netă, veniturile care trebuie prezentate conform prezentei secțiuni corespund veniturilor, astfel cum sunt acestea definite de IFRS-uri/cadrul de raportare financiară pe baza căruia se întocmesc situațiile financiare anuale, cu excepția ajustărilor de valoare și a dividendelor primite de la entități afiliate.

(2²) Pentru a se evita raportarea de mai multe ori a sumei câștigurilor acumulate, suma câștigurilor acumulate ale unei entități care a deschis sucursala trebuie atribuită jurisdicției fiscale în care își are sediul cea entitate. Jurisdicția respectivă poate fi situată în UE sau într-o țară terță. Prevederile prezentului alineat se aplică indiferent dacă sucursalele sunt deschise într-unul sau mai multe state membre.”

4. La punctul 592⁹, după alineatul (9) se introduce un nou alineat, alineatul (9¹), cu următorul cuprins:

„(9¹) În aplicarea alin. (9), dacă mai multe entități afiliate generează rezultat imposibil pe un teritoriu căruia îi corespunde un singur regim fiscal, informația raportată se determină prin

agregarea informațiilor corespunzătoare tuturor entităților afiliate și sucursalelor supuse aceluși regim fiscal.”

5. La punctul 592⁹, după alineatul (10) se introduce un nou alineat, alineatul (10¹), cu următorul cuprins:

„(10¹) În înțelesul alin. (10), la stabilirea unei anumite activități este avut în vedere locul de unde este condusă respectiva activitate. Deoarece informațiile referitoare la venituri se referă la operațiunile unei entități stabilite pe teritoriul unei țări, subiect al unui singur regim fiscal, acestea sunt atribuibile numai aceluși regim fiscal.”

6. La punctul 592⁹, după alineatul (12) se introduce un nou alineat, alineatul (12¹), cu următorul cuprins:

„(12¹) Atunci când o entitate care a omis prezentarea de informații reia prezentarea acestora în cadrul perioadei de cinci ani menționate la alin. (12), raportul publicat va cuprinde informații corespunzătoare exercițiului financiar curent și exercițiilor financiare anterioare pentru care nu a publicat informații, în temeiul alin. (11).”

Art. II. — Reglementările contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.844/2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1020 și 1020 bis din 19 decembrie 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La punctul 604, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„604. — (1) Filialele controlate de către o societate-mamă finală care nu intră sub incidența legislației unui stat membru al UE, atunci când veniturile consolidate au depășit la data bilanțului său, pentru fiecare dintre ultimele două exerciții financiare consecutive, cuantumul de 3.700.000.000 lei, astfel cum se reflectă în situațiile financiare anuale consolidate, au obligația să publice și să asigure accesul la un raport privind informațiile referitoare la impozitul pe profit privind respectiva societate-mamă finală pentru cel mai recent dintre respectivele două exerciții financiare consecutive.”

2. La punctul 604, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) În cazul unui grup a cărui societate-mamă finală este într-o țară terță, obligația de publicare a raportului, prevăzută de prezentul punct, poate fi îndeplinită de oricare entitate afiliată din cadrul grupului, cuprinsă în aria de aplicabilitate a prezentelor reglementări.”

3. La punctul 607, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care cadrul de raportare financiară aplicabil la întocmirea situațiilor financiare anuale este diferit de IFRS-uri, veniturile care trebuie prezentate conform prezentei secțiuni reprezintă:

a) suma cifrei de afaceri nete, a altor venituri din exploatare, a veniturilor din interese de participare, cu excepția dividendelor

permise de la entitățile afiliate, a veniturilor din alte investiții și împrumuturi care fac parte din activele imobilizate, a altor dobânzi de încasat și a altor venituri similare; sau

b) veniturile, astfel cum sunt acestea definite de cadrul de raportare financiară pe baza căruia se întocmesc situațiile financiare anuale, cu excepția ajustărilor de valoare și a dividendelor primite de la entități afiliate.”

4. La punctul 60⁷, după alineatul (9) se introduce un nou alineat, alineatul (9¹), cu următorul cuprins:

„(9¹) În aplicarea alin. (9), dacă mai multe entități afiliate generează rezultat imposibil pe un teritoriu căruia îi corespunde un singur regim fiscal, informația raportată se determină prin agregarea informațiilor corespunzătoare tuturor entităților afiliate și cursurilor supuse aceluși regim fiscal.”

5. La punctul 60⁷, după alineatul (10) se introduce un nou alineat, alineatul (10¹), cu următorul cuprins:

„(10¹) În înțelesul alin. (10), la stabilirea unei anumite activități este avut în vedere locul de unde este condusă respectiva activitate. Deoarece informațiile referitoare la venituri se referă la operațiunile unei entități stabilite pe teritoriul unei țări, subiect al unui singur regim fiscal, acestea sunt atribuibile numai aceluși regim fiscal”.

6. La punctul 60⁷, după alineatul (12) se introduce un nou alineat, alineatul (12¹), cu următorul cuprins:

„(12¹) Atunci când o entitate care a omis prezentarea de informații reia prezentarea acestora în cadrul perioadei de cinci ani menționate la alin. (12), raportul publicat va cuprinde informații corespunzătoare exercițiului financiar curent și exercițiilor financiare anterioare pentru care nu a publicat informații, în temeiul alin. (11).”

Art. III. — După articolul III din Ordinul ministrului finanțelor nr. 2.048/2022 privind completarea reglementărilor contabile aplicabile operatorilor economici, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 878 din 7 septembrie 2022, se introduc opt noi articole, articolele III¹—III⁸, cu următorul cuprins:

„Art. III¹. — (1) Pentru o societate-mamă finală al cărui exercițiu financiar coincide cu anul calendaristic, primul an de raportare corespunde exercițiului financiar al anului 2023, raportul privind informațiile referitoare la impozitul pe profit fiind publicat cel mai târziu până la data de 31 decembrie 2024.

(2) În aplicarea prevederilor alin. (1), pentru a determina dacă societatea-mamă are obligație de raportare în primul an de aplicare a prevederilor prezentului ordin, aceasta determină dacă veniturile consolidate depășesc cuantumul de 3.700.000.000 lei, atât în exercițiul financiar al anului 2022, cât și în exercițiul financiar al anului 2023. Societatea-mamă finală întocmește raportul privind informațiile referitoare la impozitul pe profit pentru exercițiul financiar al anului 2023 dacă veniturile consolidate depășesc cuantumul respectiv în ambele exerciții financiare.

(3) Prevederile prezentului articol se aplică, de asemenea, în cazul unei entități autonome.

Art. III². — (1) Pentru o societate-mamă finală al cărui exercițiu financiar corespunde, de exemplu, perioadei 1 aprilie 2023—31 martie 2024, primul an de raportare corespunde datei de 31 martie 2024, raportul privind informațiile referitoare la impozitul pe profit fiind publicat cel mai târziu până la data de 31 martie 2025.

(2) În aplicarea prevederilor alin. (1), pentru a determina dacă societatea-mamă are obligație de raportare în primul an de aplicare a prevederilor prezentului ordin, aceasta determină dacă veniturile consolidate depășesc cuantumul de 3.700.000.000 lei, atât în exercițiul financiar încheiat la data de 31 martie 2023, cât și în exercițiul financiar încheiat la data de 31 martie 2024.

Art. III³. — (1) Pentru exemplificarea modului de analiză a obligației de raportare se consideră următoarea evoluție a veniturilor consolidate ale societății-mamă finale, cu sediul în România: peste cuantumul de 3.700.000.000 lei în exercițiile financiare 2022 și 2023; sub cuantumul în exercițiul financiar al anului 2024; peste cuantumul în exercițiul financiar al anului 2025; sub cuantumul de 3.700.000.000 lei în exercițiul financiar al anului 2026.

(2) În situația exemplificată la alin. (1), obligații de raportare există pentru fiecare dintre exercițiile financiare ale anilor 2023, 2024, 2025 și 2026.

Art. III⁴. — (1) Dacă o entitate raportoare are un exercițiu financiar diferit de anul calendaristic, exercițiul financiar al raportului privind informațiile referitoare la impozitul pe profit trebuie să corespundă cu exercițiul financiar al situațiilor financiare anuale consolidate.

(2) O filială raportoare al cărui exercițiu financiar este diferit de cel al societății-mamă finale își îndeplinește obligațiile de raportare pe baza unui raport care să corespundă exercițiului financiar al societății-mamă finale, și nu propriului exercițiu financiar.

(3) Entitățile raportoare prevăzute la prezentul articol publică raportul privind informațiile referitoare la impozitul pe profit în termen de 12 luni de la data la care se referă situațiile financiare anuale consolidate.

(4) În cazul prevăzut la prezentul articol, primul raport privind informațiile referitoare la impozitul pe profit se publică pentru un exercițiu financiar care începe ulterior datei de 1 ianuarie 2023.

Art. III⁵. — Obligația de întocmire a raportului privind informațiile referitoare la impozitul pe profit se referă la exercițiul financiar curent, fără a se impune prezentare de informații corespunzătoare exercițiului financiar precedent celui de raportare.

Art. III⁶. — În cazul unei entități autonome, cuantumul de 3.700.000.000 lei corespunde veniturilor sale individuale, așa cum se reflectă în situațiile financiare anuale ale acesteia.

Art. III⁷. — (1) În scopul îndeplinirii obligațiilor de raportare prevăzute de prezentul ordin, trimiterea la entități UE are în vedere entități înregistrate în Spațiul Economic European. Ca urmare, rapoartele privind informațiile referitoare la impozitul pe profit trebuie să prezinte informații la nivelul statelor Spațiului Economic European.

(2) Entitățile raportoare consideră activitățile din statele Spațiului Economic European similar celor dintr-un alt stat membru. În scop de raportare, entitățile cu sediul într-o țară din Spațiul Economic European se consideră ca fiind cu sediul într-un stat membru, și nu într-o țară terță.

Art. III⁸. — La raportarea informațiilor prevăzute de prezentul ordin se utilizează formatul stabilit de Comisia Europeană, adoptat în temeiul art. 48c paragraful (4) din Directiva 2013/34/UE.”

Art. IV. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor,
Adrian Căciu

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORDIN**privind aprobarea programelor școlare
pentru disciplinele opționale „Sisteme de scriere
și codificare”, clasele a V-a/a VI-a/a VII-a/a VIII-a, învățământ
gimnazial, „Sisteme de numerație”, clasele a V-a/a VI-a/a
VII-a/a VIII-a, învățământ gimnazial, „Matematică în natură
și arte”, clasele a VII-a/a VIII-a, învățământ gimnazial**

În conformitate cu prevederile art. 65 alin. (3) și (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile art. 4 lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 277/2020 privind organizarea și funcționarea Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație,

în baza Ordinului ministrului educației naționale nr. 3.593/2014 pentru aprobarea Metodologiei privind elaborarea și aprobarea curriculumului școlar — planuri-cadru de învățământ și programe școlare,

în baza Ordinului ministrului educației nr. 3.239/2021 privind aprobarea documentului de politici educaționale Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadru de referință al Curriculumului național,

în baza Ordinului ministrului educației 3.238/2021 pentru aprobarea Metodologiei privind dezvoltarea curriculumului la decizia școlii,

având în vedere Referatul de aprobare nr. 1.943 din 26.05.2023,

în temeiul art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă programa școlară pentru disciplina opțională „Sisteme de scriere și codificare”, clasele a V-a/a VI-a/a VII-a/a VIII-a, învățământ gimnazial, prevăzută în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se aprobă programa școlară pentru disciplina opțională „Sisteme de numerație”, clasele a V-a/a VI-a/a VII-a/a VIII-a, învățământ gimnazial, prevăzută în anexa nr. 2.

Art. 3. — Se aprobă programa școlară pentru disciplina opțională „Matematică în natură și arte”, clasele a VII-a/a VIII-a, învățământ gimnazial, prevăzută în anexa nr. 3.

Art. 4. — Programele școlare prevăzute la art. 1—3 se aplică începând cu anul școlar 2023—2024.

Art. 5. — Anexele nr. 1—3*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 6. — Direcția generală învățământ preuniversitar din cadrul Ministerului Educației, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 7. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

București, 12 iunie 2023.
Nr. 4.440.

*) Anexele nr. 1—3 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 7

din 29 mai 2023

Dosar nr. 946/1/2023

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Andrei Claudiu Rus	— președintele Secției penale
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Mariana Constantinescu	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Anca Mădălina Alexandrescu	— judecător la Secția penală
Luminița Criștiu-Ninu	— judecător la Secția penală
Oana Burnel	— judecător la Secția penală
Ioana Bogdan	— judecător la Secția penală
Ilie Iulian Dragomir	— judecător la Secția penală
Elena Barbu	— judecător la Secția penală
Lucia Tatiana Rog	— judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	— judecător la Secția penală
Adriana Ispas	— judecător la Secția penală
Eleni Cristina Marcu	— judecător la Secția penală
Dan Andrei Enescu	— judecător la Secția penală
Simona Elena Cîrnaru	— judecător la Secția penală
Alin Sorin Nicolescu	— judecător la Secția penală
Rodica Aida Popa	— judecător la Secția penală
Denisa Livia Băldean	— judecător la Secția I civilă
Diana Florea Burgazli	— judecător la Secția I civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Csaba Bela Nasz	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Maria Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Daniel Gheorghe Severin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Pe rol se află Dosarul nr. 946/1/2023 având ca obiect recursul în interesul legii promovat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție vizând următoarea problemă de drept: „*Dacă fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt prevăzute de art. 228 alin. (1) din Codul penal sau pe cele ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) din același cod.*”

2. Completul competent să judece recursul în interesul legii este constituit conform prevederilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală și ale art. 31 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 3 aprilie 2023.

3. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

4. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Marinela Mincă, procuror șef adjunct al Secției judiciare.

5. La ședința de judecată participă magistrat-asistent Elena Rosana Bota, desemnată conform art. 32 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

6. Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că la dosar au fost transmise opiniile juridice ale specialiștilor de la Facultatea de Drept din cadrul Universității din Craiova, Centrul de Cercetări în Științe Penale din cadrul Facultății de Drept a Universității de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Facultatea de Drept din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Drept din cadrul Universității București, precum și opinia tehnică a specialistului din cadrul Facultății de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației din București, Departamentul dispozitive, circuite și arhitecturi electronice.

7. Totodată, magistratul-asistent a arătat că a fost desemnată raportor doamna judecător Rodica Aida Popa din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu art. 473 alin. (4) din Codul de procedură penală și ale art. 31 alin. (9) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar raportul întocmit a fost depus la dosarul cauzei la data de 10 mai 2023.

8. După prezentarea referatului de către magistratul-asistent, președintele Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că în cauză nu sunt cereri de formulat, chestiuni prealabile de invocat, a solicitat doamnei procuror să susțină recursul în interesul legii cu privire la problema de drept supusă interpretării unitare ce face obiectul cauzei de față.

9. Reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că sesizarea îndeplinește toate condițiile de admisibilitate și a solicitat stabilirea unui mod unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale, în sensul de a se statua că fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) din același cod.

10. Doamna procuror a învederat că au fost identificate două orientări.

11. Într-o primă orientare jurisprudențială, instanțele au apreciat că nu poate fi reținut elementul circumstanțial de agravare prevăzut de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, cu referire la folosirea fără drept a unei chei mincinoase, în ipoteza săvârșirii unui furt prin folosirea unui dispozitiv care blochează activitatea de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem.

12. O a doua orientare jurisprudențială este în sensul că instanțele au reținut elementul circumstanțial agravant prevăzut de dispozițiile art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, apreciind că dispozitivul special confecționat pentru blocarea activării sistemului de închidere centralizată constituie „cheie mincinoasă”, în sensul legii penale.

13. Doamna procuror a susținut că este corectă cea de-a doua orientare jurisprudențială, în sensul că fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui

autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) din același cod.

14. S-a apreciat că, în ceea ce privește modalitatea în care dispozitivul considerat cheie mincinoasă acționează asupra sistemului de închidere, interpretarea teleologică, evolutivă a normei penale trebuie să se realizeze pornind de la finalitatea urmărită de legiuitor prin incriminarea furtului comis prin folosirea unei chei mincinoase și în acord cu necesitatea adaptării textului legal la noile realități sociale, ținând cont de progresul tehnologic. Rațiunea instituirii formei calificate a furtului săvârșit prin „folosirea fără drept a unei chei mincinoase” constă în sancționarea mai severă a faptelor comise cu ajutorul unor dispozitive cu care se acționează asupra unor mecanisme de închidere, fără a le distruge sau deteriora, în scopul de a le dezactiva și de a avea acces la bun.

15. S-a susținut că o faptă de furt săvârșită prin blocarea activării sistemului de închidere este substanțial diferită de o faptă de furt simplu, deoarece presupune săvârșirea de către autor și a unei alte acțiuni decât cea de luare, prin care urmărește să facă inoperabil sistemul de închidere centralizată și, astfel, să își faciliteze accesul la bun, împrejurare de natură să confere faptei o gravitate sporită și care justifică încadrarea acesteia într-o infracțiune mai gravă.

16. În final, doamna procuror a făcut referire la doctrină, respectiv la un articol în care autorii, prin raportare la Decizia nr. 3.229/1970, pronunțată de Tribunalul Suprem — Secția penală, au subliniat că legiuitorul a înțeles să pedepsească mai aspru furtul comis prin folosirea unei chei mincinoase, având în vedere nu ingeniozitatea de a confecționa cheia neadevărată și nici asemănarea acesteia cu cea adevărată, ci împrejurarea că a fost violată încuietorea menită să asigure o protecție sporită bunurilor încuiate.

17. Președintele completului, doamna judecătoare Corina-Alina Corbu, Președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a reținut dosarul în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE —
COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI
ÎN INTERESUL LEGII,

18. *Deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:*

**I. Sesiizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție
Problema de drept soluționată diferit de instanțele
judecătorești**

19. La data de 28 martie 2023, cu Adresa nr. 6/III-5/2023, în condițiile art. 75 alin. (6) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1104 din 16 noiembrie 2022, prim-adjunctul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a sesizat, în temeiul prevederilor art. 471 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție cu soluționarea recursului în interesul legii privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor legale ce vizează următoarea **problemă de drept:**

„Dacă fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt prevăzute de art. 228 alin. (1) din Codul penal sau pe cele ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) din același cod.”

20. La aceeași dată, recursul în interesul legii a fost înregistrat la Înalta Curte de Casație și Justiție, formându-se Dosarul nr. 946/1/2023, cu termen de soluționare la data de 29 mai 2023.

II. Examenul jurisprudențial

21. În urma verificării jurisprudenței, la nivel național a fost evidențiată o practică neunitară, existând două opinii ale instanțelor de judecată cu privire la problema de drept mai sus menționată.

22. **A. Într-o primă orientare** instanțele au apreciat că nu poate fi reținut elementul circumstanțial de agravare prevăzut de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, cu referire la folosirea fără drept a unei chei mincinoase, în ipoteza săvârșirii unui furt prin folosirea unui dispozitiv care blochează activitatea de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem (anexele nr. 1—4 ce au ca obiect hotărâri definitive, iar anexele nr. 5—6, încheieri definitive).

23. În motivarea acestei opinii s-a arătat că, potrivit doctrinei și practicii constante, cheia mincinoasă este cheia contrafăcută, multiplicată neautorizat, sau orice dispozitiv care poate acționa asupra unui mecanism de închidere fără a-l distruge, folosit de subiectul activ pentru a deschide mecanismul de închidere, ce se interpune între subiectul activ și bunul furat.

24. Or, raportat la situația de fapt descrisă, de regulă, în actul de sesizare, constând în aceea că inculpatul a blocat funcționarea semnalului emis de telecomanda mașinii, închiderea centralizată nefiind astfel acționată, și luând în considerare principiul interpretării stricte a dreptului penal, instanța a apreciat că reținerea elementului circumstanțial agravant ar constitui o aplicare prin analogie în defavoarea inculpatului (anexa nr. 1).

25. Un alt argument este că dispozitivul improvizat tip telecomandă folosit pentru bruierea semnalului aferent sistemului de închidere centralizată a autoturismelor, având ca efect blocarea activării acestui mecanism, care nu mai trece din poziția „deschis” în poziția „închis”, nu se încadrează în noțiunea de „cheie mincinoasă” în sensul legii penale, astfel încât reținerea în locul infracțiunii de furt simplu a infracțiunii de furt calificat, considerând că sunt incidente dispozițiile art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, încalcă principiul legalității incriminării prevăzut de art. 1 alin. (1) din Codul penal.

26. De asemenea, instanțele au mai reținut că argumentele referitoare la scopul și finalitatea folosirii dispozitivului improvizat de bruiere, în raport cu poziția subiectivă a persoanelor vătămate și cu poziția subiectivă a făptuitorilor, precum și cu pericolul sporit al faptei și al infractorului, ar putea fi avute în vedere *de lege ferenda*, în sensul că, ținând cont de realitatea socială actuală, legiuitorul să prevadă ca variantă agravată a infracțiunii de furt și fapta comisă prin blocarea sistemului de asigurare a unui bun (anexa nr. 2).

27. În două cauze, propunerile de arestare preventivă au fost respinse, judecătorul de drepturi și libertăți arătând că nu este îndeplinită condiția prevăzută de art. 223 alin. (2) din Codul de procedură penală, deoarece încadrarea juridică a faptei, așa cum a fost reținută de procuror, este de furt în formă simplă, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal, pedeapsa prevăzută de lege fiind amendă penală sau închisoarea de la 6 luni la 3 ani (anexele nr. 5 și 6).

28. În esență, s-a arătat că dispozitivul tip telecomandă folosit pentru bruierea semnalului de închidere centralizată al autoturismelor, având ca efect blocarea activării acestui mecanism, care nu mai trece din poziția „închis” în poziția „deschis”, nu se încadrează în noțiunea de „cheie mincinoasă”, deoarece, în sensul legii penale, „cheia”, oricât de rudimentară sau evoluată tehnologic ar fi, trebuie să fie folosită pentru descuierea unei încuietori.

29. **B. În cea de-a doua orientare jurisprudențială** instanțele au reținut elementul circumstanțial agravant prevăzut de dispozițiile art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, apreciind că dispozitivul special confecționat pentru blocarea activării sistemului de închidere centralizată constituie „cheie mincinoasă”, în sensul legii penale (anexele nr. 7—16, sentințe definitive, iar anexa nr. 17, încheiere definitivă).

30. În motivarea acestei opinii, instanțele au arătat că acțiunea inculpatului/inculpaților de a-și însuși bunurile aparținând persoanelor vătămate din interiorul autovehiculelor acestora, folosindu-se în acest sens de dispozitive special confecționate/telecomandă pentru bruierea comenzii/semnalului

de închidere centralizată a unui vehicul, realizează elementul material al infracțiunii de furt calificat prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzut de art. 228 alin. (1), art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal (anexele nr. 7, 9, 13, 14, 15, 16).

31. Într-o singură hotărâre instanța a arătat că dispozitivul electronic folosit pentru bruierea/blocarea cheii electronice a autovehiculului persoanei vătămate constituie atât mijloc de efracție, în raport cu sistemul electronic de blocare a portierelor autovehiculului, cât și o cheie mincinoasă, în înțelesul circumstanței agravante prevăzute de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal (anexa nr. 10).

32. Într-o altă cauză, propunerea de arestare preventivă a fost admisă, judecătorul de drepturi și libertăți apreciind că este incident elementul circumstanțial agravant prevăzut de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, fiind îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de art. 223 alin. (2) din Codul de procedură penală (anexa nr. 17).

C. Jurisprudența Curții Constituționale

33. Din verificarea deciziilor Curții Constituționale a României în legătură cu dispozițiile legale a căror interpretare se solicită a fi făcută pe calea recursului în interesul legii nu există hotărâri ale instanțelor de contencios constituțional cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală.

D. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

34. Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 1.024 din 12.04.2022, a comunicat că nu a fost identificată practică judiciară atât a Secției penale, cât și a completurilor de 5 judecători în materie penală prin care să fie rezolvată, în mod direct, problema de drept care face obiectul recursului în interesul legii.

III. Dispoziții legale relevante

35. În conținutul recursului în interesul legii au fost apreciate ca relevante în lămurirea problemei de drept dispozițiile art. 1, 228 și art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal.

Art. 1 Legalitatea incriminării

„(1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.
(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data la care a fost săvârșită.”

Art. 228 Furtul

„(1) Luarea unui bun mobil din posesia sau detenția altuia, fără consimțământul acestuia, în scopul de a și-l însuși pe nedrept, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Fapta constituie furt și dacă bunul aparține în întregime sau în parte făptuitorului, dar în momentul săvârșirii acel bun se găsea în posesia sau detenția legitimă a altei persoane.

(3) Se consideră bunuri mobile și înscrisurile, energia electrică, precum și orice alt fel de energie care are valoare economică.”

Art. 229 Furtul calificat

„(1) Furtul săvârșit în următoarele împrejurări:

(...)

d) prin efracție, escaladare sau prin folosirea fără drept a unei chei adevărate ori a unei chei mincinoase; (...)”

IV. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

36. În ceea ce privește problema de drept ce face obiectul recursului în interesul legii, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că soluția legală în materie este dată de cea de-a doua orientare jurisprudențială, în sensul că fapta de furt

săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) din același cod.

37. În susținerea opiniei exprimate s-a evidențiat că nu există o definiție legală a noțiunii de „cheie mincinoasă”, însă a fost invocată doctrina¹ care a arătat că prin aceasta se înțelege cheia falsă, contrafăcută, multiplicată neautorizat, sau orice dispozitiv care poate fi utilizat pentru a acționa asupra unui mecanism de închidere fără a-l distruge, deteriora sau aduce în stare de neîntreținere.

38. Într-o altă opinie² s-a arătat că prin „cheie mincinoasă” se înțelege cheia falsă, contrafăcută, ori un paspartu (șperaclu) sau orice instrument cu ajutorul căruia poate funcționa mecanismul de deschidere a dispozitivului, fără a fi distrus sau degradat.

39. De asemenea, se mai arată că agravanta există oricât de rudimentară ar fi cheia folosită³, deoarece „legiuitorul a înțeles să pedepsească mai greu furtul comis prin folosirea unei chei mincinoase, având în vedere nu îndemânarea de a confecționa cheia neadevărată și nici asemănarea acesteia cu cea adevărată, ci împrejurarea că a fost violată încrederea, menită să asigure o protecție sporită bunurilor încuiate”⁴.

40. Un alt autor⁵ arată că, raportat la noile realități tehnologice și conform unei interpretări evolutive, pot fi chei, în sensul circumstanței de agravare, și cartele de acces într-un imobil, codul de acces, amprenta unei persoane sau vocea acesteia.

41. Se observă că, în ceea ce privește natura dispozitivului cu care se acționează asupra mecanismului de închidere, noțiunea de cheie este privită în sensul său larg, nefiind avută în vedere accepțiunea comună a cuvântului cheie⁶, ci sunt incluse în această categorie și orice alte elemente sau dispozitive cu care se acționează asupra unui mecanism de închidere, fără a-l distruge sau deteriora, cu atât mai mult cu cât textul nu distinge cu privire la natura cheii, dacă este una care funcționează electronic sau de alt tip.

42. S-a apreciat că și în ceea ce privește modalitatea în care dispozitivul considerat cheie mincinoasă acționează asupra sistemului de închidere, interpretarea normei penale trebuie să se realizeze în aceleași coordonate, pornind de la finalitatea urmărită de legiuitor prin incriminarea furtului comis prin folosirea unei chei mincinoase și în acord cu necesitatea adaptării textului legal la noile realități sociale, ținând cont de progresul tehnologic.

43. Din principiul legalității incriminării și sancțiunilor⁷ se desprinde o regulă fundamentală privind procesul de interpretare și aplicare a legii, constând în aceea că legea penală este de strictă interpretare și aplicare, fiind exclusă analogia incriminării (*nullum crimen sine lege stricta*).

44. Regula *nullum crimen sine lege stricta* exprimă ideea că aplicarea corectă a legii penale presupune ca interpretarea să clarifice exact voința legiuitorului, așa cum a fost obiectivată în norma penală, fără a putea extinde aplicarea acesteia la o situație nereglementată expres, dar care este asemănătoare cu cea descrisă în normă. Deși trasează limitele interpretării, aceeași regulă statuează necesitatea acestei operațiuni, impusă de faptul că legea, prin natura ei abstractă și generală, trebuie să se aplice unor fapte concrete, cu particularități proprii, iar cuvintele folosite de legiuitor nu sunt în măsură să ducă întotdeauna la evidențierea sensului normei penale⁸.

¹ Mihail Udroui — *Drept penal, Partea specială*, ediția 6, Editura C.H. Beck, p. 287.

² Teodor Vasiliu, Doru Pavel ș.a. — *Codul penal comentat și adnotat, Partea specială*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1975, vol. I, p. 209.

³ Valerian Cioclei — *Drept penal, Partea specială I*, Editura C.H. Beck 2021, p. 274.

⁴ Vasile Papadopol, Mihai Popovici — „Tribunalul Suprem, Secția penală, Decizia nr. 3.229/1970” — *Repertoriu alfabetic de practică judiciară în materie penală pe anii 1969/1975*, p. 182.

⁵ Sergiu Bogdan, Doris Alina Șerban — *Drept penal. Partea specială*, Editura Universul Juridic, 2020, p. 48.

⁶ DEX — cheia: obiect de metal care servește la încuierea sau descuiera unei broaște sau a unui lacăt.

⁷ Art. 1 din Codul penal — Legalitatea incriminării.

⁸ Pentru aflarea voinței legiuitorului se folosesc diferite metode de interpretare, care stabilesc semnificația normei penale pornind de la sensul termenilor utilizați de legiuitor (interpretarea gramaticală), de la contextul sociopolitic în care a fost adoptată (interpretarea istorică), de la integrarea ei în logica generală a sistemului legal și de la conexiunile sale cu alte norme (interpretarea logico-sistemică) și de la finalitatea ei (interpretarea teleologică).

45. Orice interpretare nu poate începe altfel decât pornind de la analiza cuvintelor prin care se exprimă legiuitorul, analiză prin care se stabilește semnificația normei penale pornind de la sensul literal al termenilor folosiți în cuprinsul normei.

46. Instanțele care nu rețin elementul circumstanțial agravant prevăzut de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal interpretează norma exclusiv prin intermediul metodei gramaticale și consideră cheie mincinoasă doar dispozitivele cu care se descuie un mecanism de închidere, care a fost în prealabil încuiat.

47. Într-o astfel de interpretare, legea este privită în afara realităților sociale, iar rezultatul interpretării nu este de natură a exprima voința legiuitorului.

48. Având în vedere că progresul tehnic a determinat crearea unor sisteme complexe de asigurare a bunurilor, precum și faptul că metodele folosite de autorii infracțiunilor de furt pentru înlăturarea sistemelor de asigurare sunt în prezent mult mai elaborate, este necesar ca și norma penală să fie interpretată evolutiv.

49. Opusă metodei de interpretare gramaticală, interpretarea teleologică, deși nu își propune să depășească limitele impuse de litera legii, atribuie o importanță hotărâtoare interpretării normei prin scopul ei. Folosind această metodă de interpretare, sensul normei este deslușit dincolo de conținutul ei formal, în considerarea necesităților sociale pe care se întemeiază, iar rezultatul interpretării reflectă mai bine dinamica societății moderne.

50. În jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului s-a reținut că art. 7 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea progresivă a normelor privind răspunderea penală, prin interpretarea judiciară a fiecărei cauze în parte, însă să existe condiția ca rezultatul să fie concordant cu substanța infracțiunii și previzibil în mod rezonabil⁹.

51. Referitor la compatibilitatea interpretării judiciare cu substanța infracțiunii, Curtea a arătat că este necesar ca interpretarea să fie în conformitate cu textul dispoziției din legea penală în cauză, citită în contextul său, și să nu fie nerezonabilă, iar în ceea ce privește caracterul previzibil al interpretării judiciare, este necesar ca reclamantul să poată prevedea în mod rezonabil la momentul faptelor, la nevoie cu ajutorul unui jurist, că riscă să fie acuzat și condamnat pentru infracțiunea în cauză¹⁰.

52. Rațiunea instituirii formei calificate a furtului săvârșit prin „folosirea fără drept a unei chei mincinoase” constă în sancționarea mai severă a faptelor comise cu ajutorul unor dispozitive cu care se acționează asupra unor mecanisme de închidere, fără a le distruge sau deteriora, în scopul de a le dezactiva și de a avea acces la bun.

53. Aceeași finalitate este urmărită și prin instituirea celorlalte elemente circumstanțiale agravante, prevăzute de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal (escaladare, efracție, cheie adevărată), și anume de a depăși, înlătura, lipsi de eficiență mecanismul sau obstacolul care se interpune între autor și bunul vizat și care are menirea de a asigura o protecție sporită bunurilor protejate.

54. Din această perspectivă, nu este nicio diferență între a bloca închiderea unui mecanism care are rolul de a proteja bunul (care rămâne astfel în poziția „deschis”) și a deschide un mecanism aflat în poziția „închis”, deoarece, în ambele situații, mecanismul de închidere devine ineficient ca urmare a unei activități intenționate a făptuitorului, iar scopul acestuia de a avea acces la bunurile pe care dorește să le sustragă este atins.

55. De asemenea, și poziția subiectivă a persoanei vătămate este aceeași, deoarece, în ambele cazuri, aceasta face demersurile necesare pentru a activa sistemul de închidere centralizată și are convingerea că bunurile sale sunt în siguranță.

56. Atât în situația în care este împiedicată activarea sistemului de închidere centralizată, cât și în situația în care este descuiată o încuietorie, făptuitorul acționează în mod direct asupra mecanismului de închidere-deschidere.

57. Dacă, în cazul încuietorilor clasice, cheia pune în funcțiune mecanismul de închidere-deschidere printr-o acțiune mecanică, existând un contact direct între cheie și mecanism, în cazul sistemului de închidere centralizată, mecanismul de închidere este pus în funcțiune prin intermediul unui semnal (undă radio) emis de cheie (emittător) către un receptor situat la bordul mașinii, care acționează sistemul de închidere-deschidere a ușilor.

58. Semnalul (unda radio) este o componentă a sistemului care asigură închiderea-deschiderea ușilor autovehiculelor, astfel încât, prin bruierea acestuia și împiedicarea primirii lui de către receptor, se acționează în mod direct asupra sistemului de închidere centralizată care nu mai este activat.

59. O faptă de furt săvârșită prin blocarea activării sistemului de închidere este substanțial diferită de o faptă de furt simplu, deoarece presupune săvârșirea de către autor și a unei alte acțiuni decât cea de luare, prin care urmărește să facă inoperabil sistemul de închidere centralizată și, astfel, să își faciliteze accesul la bun, împrejurare de natură să confere faptei o gravitate sporită și care justifică încadrarea acesteia într-o infracțiune mai gravă.

60. În raport cu finalitatea urmărită de făptuitor prin folosirea dispozitivului de bruiere și cu modalitatea concretă în care acesta acționează asupra sistemului de închidere centralizată, prin reținerea art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, cu privire la fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, nu se realizează extinderea normei de incriminare prin analogie la o altă faptă, ci aplicarea normei la o modalitate nouă de săvârșire a faptei incriminate.

61. Această interpretare este în acord cu substanța infracțiunii și cu textul dispoziției legale citite în contextul său, deoarece actualizează conținutul normei și o aplică la o altă situație, care nu este altceva decât o nouă formă de existență a elementului circumstanțial agravant prevăzut de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal.

62. S-a apreciat că raționamentul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii expus în cuprinsul Deciziei nr. 6 din 7 februarie 2020, care a asimilat împrejurării circumstanțiale, constând în scoaterea din funcțiune a sistemului de alarmă sau de supraveghere, împiedicarea declanșării alarmei sonore și optice prin îndepărtarea dispozitivelor antifurt atașate pe produse, reprezintă un exemplu de interpretare evolutivă a normei penale, elementele circumstanțiale reținute de Curte ca fiind relevante cu privire la încadrarea faptei drept furt calificat, cum ar fi scopul urmărit de autor, perspectiva subiectivă a acestuia și pericolozitatea sporită, regăsindu-se și cu privire la fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv pentru bruierea semnalului aferent sistemului de închidere centralizată a autovehiculelor.

V. **Opinia specialiștilor asupra chestiunii de drept soluționate diferit**

63. În condițiile art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală s-a solicitat opinia scrisă a specialiștilor cu privire la chestiunea de drept soluționată diferit.

64. **A. Facultatea de Drept din cadrul Universității din Craiova** a exprimat opinia juridică asupra chestiunii de drept supuse interpretării potrivit căreia **folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul prin bruierea semnalului aferent acestui sistem întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin**

⁹ Principiu enunțat în Cauza *S.W împotriva Regatului Unit* (Cererea nr. 20.166/92 — Hotărârea din 22.11.1995), confirmat de jurisprudența ulterioară a Curții, în cauzele *Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei* (cererile nr. 34.044/96, 35.532/97, 44.801/98 — Hotărârea din 22 martie 2001) și *Kononov împotriva Letoniei* (Cererea nr. 36/376/04 — Hotărârea din 17 mai 2010).

¹⁰ Cauza *Jorgic împotriva Germaniei* (Cerere nr. 74.613/01 — Hotărârea din 12 iulie 2007).

folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) din același cod.

65. În susținerea opiniei exprimate au fost evidențiate argumente în sensul că, deși infracțiunea de furt nu a suferit o modificare în ceea ce privește elementele constitutive ale acesteia și nici circumstanța agravantă care constă în săvârșirea faptei prin folosirea fără drept a unei chei adevărate ori a unei chei mincinoase nu a fost modificată, în schimb tehnologia a evoluat galopant, iar modalitățile de săvârșire a infracțiunilor s-au adaptat evoluțiilor tehnologice, așa încât definiția din doctrină aferentă vechiului cod, precum și practica judiciară anterioară nu mai sunt suficiente pentru a defini noțiunea de „cheie mincinoasă”.

66. În prezent, închiderea se poate realiza în continuare mecanic, dar și electronic, cu ajutorul undelor radio, sau chiar la distanță, cu ajutorul internetului. Prin urmare, și deschiderea încuietorilor se va putea face prin aceleași modalități: prin acționare mecanică sau prin folosirea undelor. Astfel, prin „cheie mincinoasă” ar trebui să se înțeleagă orice dispozitiv prin care se intervine asupra mecanismului de încuiere fizic sau electronic, prin unde radio, fără a defecta sau deteriora acest mecanism. De exemplu, prin „cheie mincinoasă” în acest sens ar trebui să se înțeleagă inclusiv o copie neautorizată a telecomenzii de acționare a sistemului de închidere centralizată, iar prin folosirea fără drept a unei chei adevărate ar trebui să se recunoască și folosirea neautorizată a unui cod pin de deschidere.

67. Prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, făptuitorul urmărește să elimine protecția pe care proprietarul sau detentorul a vrut să o asigure bunurilor sale. Dacă se acceptă că deschiderea unei încuietori cu o cheie mincinoasă reprezintă o circumstanță agravantă, trebuie acceptat și faptul că împiedicarea închiderii sistemului este la rândul său o afectare a sistemului de închidere ce are aceleași efecte: ineficiența sistemului de închidere.

68. Indiferent că este deblocat un sistem de închidere sau că se împiedică blocarea acestuia, efectul este același: încuietora devine ineficientă în fața făptuitorului. Mai mult decât atât, pentru o deblocare mecanică, făptuitorul trebuie să își confecționeze sau să își procure o cheie mincinoasă, iar, în cazul bruierei sistemului de închidere centralizată, autorul va trebui să dețină un dispozitiv care să îi permită să blocheze undele folosite. Prin urmare, gradul de pericol de care dă dovadă făptuitorul este identic: în ambele cazuri depune eforturi suplimentare, se pregătește pentru a realiza furtul, își obține mijloacele materiale necesare pentru a i se permite să ajungă la bunuri. Este evident un grad de pericol social sporit față de situația furtului prevăzut de art. 228 alin. (1) din Codul penal, în care doar profită de împrejurare pentru a-și însuși pe nedrept un bun.

69. Prin urmare, interpretarea dată noțiunii de „cheie mincinoasă” trebuie adaptată evoluțiilor tehnologice și trebuie să cuprindă inclusiv dispozitivele electronice prin care sunt deschise închiderile centralizate, precum și cele prin care este blocată închiderea.

70. B. Facultatea de Drept — Departamentul de drept public, Centrul de cercetări în științe penale din cadrul Universității de Vest din Timișoara a exprimat opinia juridică în sensul că noțiunea de „cheie mincinoasă” se referă la orice dispozitiv confecționat artizanal care are rol de cheie mincinoasă. În consecință, dispozitivul improvizat cu telecomandă folosit pentru bruierea semnalului aferent sistemului de închidere centralizată al autoturismelor se încadrează în noțiunea de „cheie mincinoasă”, în sensul agravantei prevăzute de dispozițiile legale anterior menționate.

71. Prealabil susținerii argumentelor în sensul opiniei juridice exprimate, s-a apreciat că recursul în interesul legii este admisibil, sub aspectul titularului care a declarat acest instrument juridic de unificare a practicii, competența de soluționare revenind instanței supreme, existenței unei situații

premise, respectiv o reglementare interpretată diferit de instanțele naționale, existenței unei practici neunitare la nivel național, inexistenței unei hotărâri anterioare cu titlu obligatoriu care să privească aceeași chestiune de drept.

72. Cu privire la fondul sesizării au fost evidențiate aspecte doctrinare privind noțiunea de „cheie mincinoasă”, precum și noțiunea de „cheie falsificată” care nu poate fi restrânsă doar la ipoteza confecționării unei chei, respectând tiparul cheii adevărate, ci include orice alt substitut al cheii adevărate, respectiv orice dispozitiv improvizat care are rol de cheie mincinoasă. Un dispozitiv artizanal confecționat în scopul inactivării unui sistem de securitate poate fi asimilat noțiunii de „cheie mincinoasă” atâta timp cât reprezintă o intervenție tehnică asupra sistemului de închidere de natură a afecta funcționalitatea acestuia. Folosirea pe nedrept a instrumentului de inactivare a sistemului de securitate este implicită, având în vedere caracterul fraudulos prin care se obține acesta. Săvârșirea unei infracțiuni de furt în împrejurările descrise anterior, respectiv prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează sistemul de închidere centralizat, relevă o pericolozitate sporită a inculpatului care, în scopul realizării infracțiunii, întreprinde acte suplimentare. Pericolozitatea sporită a infractorului rezultă din împrejurarea că acesta inactivează sistemul de închidere a mașinii și implicit privează bunul de protecția conferită de proprietar, în condițiile în care rolul funcțional al sistemului de închidere centralizată al mașinilor este de a îngreuna consumarea actului infracțional.

73. În acest sens, în motivarea Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii nr. 6/2020, raportându-se la ipoteza îndepărtării sistemului antifurt de pe obiectele comercializate în magazine, instanța supremă arată faptul că „relevante în susținerea opiniei cu privire la încadrarea faptei drept furt calificat sunt și elementele circumstanțiale constând în existența unei pericolozități sporite care decurge obiectiv din îndepărtarea unor elemente special amplasate pentru a împiedica sustragerile, precum și din perspectiva subiectivă a infractorului, persoană care efectuează acțiuni suplimentare în comiterea sustragerii (...) Prin introducerea acestui element circumstanțial de agravare, legiuitorul a urmărit sancționarea mai gravă a infractorilor care prezintă un grad de pericolozitate ridicat, tocmai pentru că pentru săvârșirea infracțiunilor efectuează acțiuni suplimentare în comiterea sustragerii, în scopul de a ocoli declanșarea sistemelor de alarmă sau de supraveghere”.

74. Folosirea dispozitivului improvizat tip telecomandă care obstrucționează activarea sistemului de închidere a autoturismului are aceeași finalitate ca folosirea oricărui alt dispozitiv improvizat pentru deschiderea unui sistem de securitate aflat în poziția închis. În ambele situații, inculpatul își atinge scopul, acela de a facilita accesul la bunurile pe care dorește să le sustragă. Practica este majoritară în a aprecia că se va reține elementul circumstanțial de agravare prevăzut de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, în care se folosește un dispozitiv improvizat de tip șurubelniță pentru deschiderea unei uși în scopul sustragerii unui bun. S-a apreciat că diferența tehnică dintre operațiunea de a bloca închiderea unui mecanism și cea de a deschide un mecanism de închidere aflat în poziția închis nu este de natură a diferenția cele două operațiuni din punct de vedere juridic, în sensul de a califica o faptă de furt simplu și cealaltă furt calificat.

75. S-a apreciat că se impune a se avea în vedere și poziția subiectivă a persoanelor vătămate. La părăsirea autovehiculului, conducătorul auto activează sistemul de blocare a ușilor fără a avea reprezentarea faptului că operațiunea nu s-a concretizat și că bunurile sale sunt în pericol de a fi sustrate. Din acest punct de vedere nu există nicio diferență între acest conducător auto și o altă persoană care reușește să activeze sistemul de închidere a ușii, care apoi va fi deschisă în mod fraudulos, fiecare având certitudinea că bunurile sale sunt în siguranță.

76. C. Facultatea de Drept din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași a exprimat opinia juridică potrivit căreia fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin

bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat, săvârșită prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal [nereprezentând doar o infracțiune de furt în formă tip, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal].

77. Prealabil susținerii argumentelor în sensul opiniei juridice exprimate s-a apreciat că recursul în interesul legii este admisibil sub aspectul titularului care a declarat recursul în interesul legii, respectiv calitatea procesuală necesară a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a investi Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii din cadrul instanței supreme, există o problemă de drept care a primit rezolvare diferită în practica judiciară, fiind exprimate opinii divergente asupra acesteia, referitor la încheierile judecătorești de drepturi și libertăți cu privire la măsurile preventive invocate, fiind evidențiate rezerve sub aspectul admisibilității acestora, raportat la procedură, întrucât judecătorul de drepturi și libertăți nu se pronunță în mod direct cu privire la încadrarea juridică a faptei, ci numai la îndeplinirea condițiilor de luare a măsurii preventive, însă rezultă că există și alte hotărâri judecătorești definitive cu privire la acest aspect, așa încât condițiile de admisibilitate prevăzute de lege sunt îndeplinite.

78. Pe fondul sesizării au fost exprimate aspecte doctrinare asupra noțiunii de „cheie mincinoasă” că reprezintă nu doar o cheie falsă, ci și orice fel de instrument¹¹ sau de dispozitiv¹² care îndeplinește condiția necesară de a acționa (în orice fel/mod) asupra unui sistem/mecanism de închidere, fără a-l distruge sau degrada pe acesta (caz în care ar fi o situație de efracție — motiv de agravare distinct, dar echivalent juridic al infracțiunii de furt).

79. S-a evidențiat faptul că, în cazul autoturismelor, au fost concepute și există la momentul actual multiple modalități de funcționare a sistemului de închidere centralizată a ușilor: fie clasice — prin utilizarea unei chei efective care acționează asupra încuietorilor, prin contact fizic (manual); fie prin utilizarea unei/unui chei/dispozitiv de tip telecomandă (caz în care se activează manual comanda de închidere/deschidere); fie prin detectarea de către sistemul mașinii a proximității cheii/dispozitivului specific (caz în care se activează automat comanda de închidere) ș.a.

80. S-a apreciat că este fără dubiu împrejurarea că, dacă obiectul utilizat pentru închiderea/deschiderea autoturismelor de nouă generație, se realizează referirea (din punct de vedere juridic) la un dispozitiv/mecanism care (chiar și în sens larg) se încadrează în conceptul de „cheie” — deși nu în sensul clasic/tradițional al termenului. Instrumentul în cauză tinde a fi asemănător, mai degrabă (prin modul de utilizare — funcționalitate) cu o telecomandă, decât cu obiectul perceput în mod clasic drept „cheie”.

81. Or, dacă o persoană ar săvârși o faptă de furt folosind, pentru a deschide un autovehicul (în vederea sustragerii), o cheie falsificată — în sensul clasic/tradițional al noțiunii de „cheie”, fără îndoială s-ar admite necesitatea reținerii elementului circumstanțial agravant reglementat de dispozițiile art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal.

82. În aceeași ordine de idei, dacă un dispozitiv electronic bruiază semnalul aferent sistemului de închidere automată a autoturismului, acesta acționează (pe fond) similar unei chei (de tipul telecomandă) — producând efecte asupra sistemului de închidere a autoturismului (chiar dacă nu în modalitatea în care, în mod clasic, funcționează o cheie).

83. Prin urmare, s-a considerat că o astfel de încadrare juridică (furt calificat prin folosirea unei chei mincinoase) a conduitei analizate în această problemă de drept nu ar putea presupune o încălcare a principiului fundamental al legalității incriminării, nici în ansamblu, nici în particular, în componenta sa —

*lex stricta*¹³, ci presupune doar o simplă interpretare (adaptată evolutiv la progresul tehnicii) a textului de lege, în sensul „potențialului” său maxim de cuprindere, cu alte cuvinte: o interpretare teleologică evolutivă (extensiv-evolutivă, în raport cu stadiul inițial de reglementare) a dispoziției legale analizate.

84. În doctrină¹⁴ se reține că „interpretarea extensivă se deosebește de analogie prin aceea că, în vreme ce interpretarea extensivă are ca efect includerea în conținutul normei a unui maximum de accepțiuni permise de sensul literal al termenilor utilizați de legiuitor, fără a-l depăși, analogia presupune extinderea aplicării unei norme dincolo de accepțiunile posibile ale noțiunilor utilizate în preceptul normei”.

85. Într-o astfel de situație s-a considerat că poate fi acoperită de sintagma „cheie mincinoasă” raportarea la orice fel de dispozitiv/instrument, în afară de o cheie clasică/tradițională, care este folosit asupra sistemului de închidere/deschidere a unui autovehicul, pentru a produce efecte asupra acestuia (închizând sau deschizând sistemul de siguranță ori împiedicând închiderea sau deschiderea acestuia potrivit normalei sale funcționări), așadar, inclusiv un dispozitiv care bruiază semnalul sistemului de închidere a autoturismului, așa încât acesta rămâne deschis, în pofida faptului că persoana autorizată a utiliza autovehiculul în cauză a efectuat demersurile necesare, în mod firesc, pentru închiderea/asigurarea respectivului obiectiv.

86. Practic, acționând prin intermediul utilizării unui asemenea dispozitiv de bruiere, subiectul activ (având o clară reprezentare a faptei comise) conștientizează că desfășoară un efort suplimentar în vederea sustragerii, ceea ce agravează fapta, sporindu-i pericolozitatea socială.

87. D. Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca a exprimat opinia potrivit căreia fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt prevăzute de art. 228 alin. (1) din Codul penal, și nu ale infracțiunii de furt calificat săvârșită prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) din același cod.

88. În susținerea opiniei mai sus menționate s-a arătat că pentru o mai bună integrare a conduitelor referitoare la comiterea furtului prin depășirea unui „obstacol”, fiecare dintre elementele de agravare prevăzute în cadrul art. 229 alin. (1) din Codul penal cuprinde o sferă de aplicare proprie. Astfel, *efracția* presupune afectarea, prin violență, a sistemului de protecție al unui bun. La rândul său, *escaladarea* presupune depășirea unui obstacol pe deasupra. În ceea ce privește agravanta referitoare la folosirea fără drept a unei *chei adevărate sau mincinoase*, aceasta presupune deschiderea sistemului de protecție, fără afectarea funcționalității acestuia. Așadar, prin ipoteză, în cadrul acestei din urmă agravante are loc, prin folosirea instrumentului vizat de norma de incriminare (cheie adevărată sau falsă), o schimbare a stării sistemului de protecție din închis în deschis. Așadar, pentru reținerea agravantei referitoare la furtul comis prin folosirea fără drept a unei chei mincinoase, este necesară identificarea unui sistem de protecție a bunului care, anterior folosirii unei chei mincinoase, să fie închis.

89. S-au invocat dispozițiile art. 315 din Codul penal din 1865, aspecte doctrinare cu privire la furtul comis prin folosirea unei chei mincinoase, asupra noțiunii de efracție.

90. Din această perspectivă, în mod cert, sfera de aplicare a agravantei referitoare la folosirea fără drept a unei chei presupune existența anterioară a unui sistem de protecție a bunului care să fie închis/asigurat și a cărui deschidere să poată fi efectuată prin intermediul folosirii unei chei (adevărată sau falsă). În situația în care există un mecanism de închidere a unui

¹¹ În acest sens, a se vedea (printre alte surse): T. Toader, *Drept penal român, Partea specială*, vol. 1, Universul Juridic, București, 2019, p. 270.

¹² În acest sens, a se vedea (printre alte surse): M. Udriou, *Drept penal, Partea specială*, ediția a 6-a, C.H. Beck, București, 2019, p. 287.

¹³ În doctrină [M.I. Mărculescu-Michinici, M. Dunea, *Drept penal, Partea generală, Curs teoretic în domeniul licenței (1)*, Hamangiu, București, 2017, p. 60] se arată că această operațiune presupune „necesitatea efectuării unei interpretări cât mai stricte a normei penale în activitatea practică de aplicare a acesteia cauzelor concrete prin care se realizează distribuirea justiției penale”.

¹⁴ În acest sens, a se vedea printre alte surse: F. Streteanu, D. Nițu, *Drept penal. Partea generală*, vol. I, București, Universul Juridic, 2014, p. 53.

bun care nu a fost în concret închis/activat, prin ipoteză nu se poate discuta despre o descuiere a acestei încuietori, agravanta nefiind așadar incidentă.

91. În situația expusă în cererea de recurs în interesul legii s-a observat că folosirea de către autor a instrumentului (dispozitiv improvizat) blochează însăși activarea sistemului de închidere, nefiind așadar folosit pentru deschiderea unui sistem de protecție a bunului anterior închis/activat. Fiind imposibil a identifica un sistem sau un dispozitiv de închidere activat, agravanta referitoare la folosirea fără drept a unei chei mincinoase nu poate fi aplicată, sfera de incidență a agravantei necuprinzând, *de lege lata*, o asemenea ipoteză de comitere a faptei.

92. În același timp, așa cum s-a indicat și anterior, în doctrina contemporană s-a arătat că modalitatea folosirii fără drept a unei chei mincinoase, spre deosebire de modalitatea comiterii furtului prin efracție, nu cauzează o deteriorare a sistemului de închidere. Așadar, în ceea ce privește agravanta referitoare la săvârșirea furtului prin folosirea unei chei mincinoase, legiuitorul nu a avut în vedere agravarea faptei comise prin deteriorarea sistemului de închidere, ci pe aceea a comiterii faptei prin depășirea unui sistem de protecție în aceeași manieră în care și proprietarul bunului ar fi înțeles să o facă (prin descuierea acestuia).

93. Dacă, spre exemplu, o persoană intervine asupra încuietorii unei uși dintr-o clădire, astfel încât încuietoria să nu mai permită închiderea ușii, în mod evident nu se discută despre folosirea fără drept a unei chei mincinoase, fiind evidențiate aspecte de drept comparat, respectiv **art. 129 din Codul penal din Austria** „spargerea, escaladarea într-o clădire, mijloc de transport, loc de depozitare sau într-un alt spațiu închis, precum și pătrunderea prin folosirea fără drept a unei chei adevărate sau a unei chei mincinoase, a unui alt instrument care nu este conceput pentru deschiderea legală sau a unui cod de acces obținut fără drept.”, **în Finlanda, legislația penală incriminează în cadrul secțiunii 12 (a)** fapta unei persoane care, „fără un motiv rezonabil, deține în posesie o cheie corespunzătoare încuietorii aparținând unei alte persoane sau o structură de cheie sau un alt instrument care va fi suspectat în mod justificat a fi utilizat în principal pentru intrarea într-un spațiu închis, aflat în posesia unei alte persoane, în vederea comiterii unei infracțiuni”, **în conformitate cu art. 239 din Codul penal spaniol se consideră chei false:** „(1) șperaclul sau alt instrument similar, (2) cheile originale pierdute de proprietar sau obținute printr-un mijloc care constituie faptă penală, (3) oricare alt instrument neutilizat de proprietar pentru a deschide încuietoria forțată de infractor”. În cadrul aceluiași articol se indică în mod expres că sunt considerate chei și „cartelele magnetice sau perforate, precum și telecomenzile sau instrumentele folosite pentru deschiderea de la distanță”, iar **Tribunalul Suprem al Spaniei, Secția penală**, a arătat, referitor la noțiunea de „cheie mincinoasă”, faptul că este „suficient ca instrumentul folosit să fie apt pentru a acționa asupra unui mecanism de închidere a unei uși, lăsând deschis și liber ceea ce înainte era închis” (Hotărârea nr. 15/2020 din 28 ianuarie 2020).

94. În concluzie, sfera de aplicare a agravantei săvârșirii furtului prin folosirea fără drept a unei chei mincinoase are în vedere ipoteza în care autorul faptei, prin folosirea unei chei mincinoase, **deschide** un sistem de protecție anterior închis. Din această perspectivă, agravanta **nu are în vedere și folosirea unei chei mincinoase în scopul afectării funcționalității sistemului de închidere.**

95. S-au adus argumente de interpretare extensivă și analogică în cadrul Deciziei nr. 6 din 7 februarie 2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, prin care s-a decis că scoaterea/ruperea sistemului de siguranță plasat pe bun întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. e) din Codul penal, recurgându-se la mecanismul interpretării (evolutive) strict în limitele permise de sensul literal al termenilor utilizați de legiuitor și prin raportare la

sfera de incidență a acestor agravante, nedepășindu-se sfera de incidență a agravantei prevăzute de legiuitor.

96. În contextul recursului în interesul legii de față s-a apreciat că oferirea unui răspuns în conformitate cu care încadrarea juridică ar fi reprezentată de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal ar depăși ipoteza unei interpretări a normei penale, constituind însă o veritabilă **analogie în defavoarea inculpatului.**

97. Așa cum s-a arătat, agravanta referitoare la săvârșirea furtului prin folosirea fără drept a unei chei mincinoase are în vedere folosirea instrumentului (cheie falsă, în ipoteza de față) în vederea deschiderii unui sistem de protecție anterior închis. Nu s-a considerat așadar că agravanta poate fi aplicată și în situația folosirii unui instrument în vederea blocării, fără violență, a închiderii unui sistem de protecție. S-a considerat că o astfel de accepție nu a fost avută în vedere de legiuitor, *de lege lata*, în conținutul agravantei referitoare la folosirea fără drept a unei chei mincinoase. În consecință, o astfel de concluzie ar însemna extinderea aplicării unei norme dincolo de accepțiunile posibile ale noțiunilor utilizate în preceptul acesteia.

98. Acest mecanism ar fi contrar principiului legalității incriminării, constituind o analogie în defavoarea inculpatului (procedeu prohibit de Curtea Europeană a Drepturilor Omului — Cauza *Kokkinakis împotriva Greciei*, Hotărârea din 25 mai 1993, pct. 52, sau Cauza *Cantoni împotriva Franței*, Hotărârea din 11 noiembrie 1996, pct. 29).

99. **E. Facultatea de Drept — Departamentul de drept penal din cadrul Universității București a exprimat opinia juridică în sensul că fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal.**

100. În susținerea opiniei exprimate s-a arătat că un astfel de dispozitiv nu poate fi înglobat în noțiunea de „cheie mincinoasă” întrebuintată de legiuitor în cuprinsul art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, iar folosirea sa nu poate fi asimilată folosirii unei chei mincinoase fără recursul la o analogie în defavoarea acuzatului, care ar fi de natură să încalce principiul legalității incriminării.

101. În ceea ce privește faptul că dispozitivul care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, nu reprezintă o cheie, s-a menționat că noțiunea de „cheie mincinoasă” nu a fost expres definită în Codul penal, s-a invocat art. 310 paragraful 3 din Codul penal din 1864 (modificat prin Legea din 4 mai 1895), art. 315 din Codul penal din 1865 statua noțiunea de „chei mincinoase” în sensul că se înțeleg „ori-ce cârlige, chei diverse, prefăcute sau semuite, și ori-ce fel de o nealtă care să nu fi fost hotărâtă de către proprietar, chiriș sau birtaș a deschide sau a închide broaște, lacăte și ori-ce încuietore va fi descuiat cu dânsle culpabilul”. Astfel, aptitudinea unui dispozitiv falsificat sau improvizat de a deschide ori de a închide o încuietore era considerată esențială pentru calificarea acestuia ca fiind o cheie mincinoasă. Se impune a fi precizat, de asemenea, că, sub imperiul acestei legislații, instanța supremă a interpretat restrictiv această sintagmă, arătând, spre exemplu, că o adevărată cheie folosită în mod fraudulos nu poate fi asimilată cheii mincinoase¹⁵.

102. Ulterior, furtul calificat prin folosirea unei chei mincinoase a fost incriminat atât prin Codul penal din 1936 [art. 525 alin. (3) lit. c)] și Codul penal din 1969 [art. 209 lit. i)]. Deși s-a renunțat la definirea expresă a noțiunii de „cheie mincinoasă”, nimic nu indică faptul că legiuitorul s-ar fi îndepărtat vreodată de la optica potrivit căreia această noțiune vizează dispozitivele apte să deschidă sau să închidă o încuietore. Renunțarea la definiție se explică prin introducerea în legislație a furtului calificat prin folosirea unei chei adevărate, care a pus capăt unei controverse existente atât în doctrina, cât

¹⁵ Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a, Decizia nr. 17 din 1886, apud. P.I. Pastion, M.I. Papadopolu, *Codul Penal annotat*, Editura Librăriei Socec & Comp., Societate Anonimă, București, 1922, p. 577.

și în jurisprudența relevantă din perioada antebelică, atât autohtonă, cât și europeană¹⁶.

103. S-a argumentat că utilizarea unui dispozitiv care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, nu reprezintă o folosire a unei chei.

104. De asemenea, s-a constatat că, la fel ca în cazul Codului penal, toate dispozițiile care au reținut această variantă agravantă a furtului au făcut referire la folosirea cheii mincinoase. Or, folosirea cheii nu ar putea viza decât întrebuietarea acesteia pentru deschiderea unei încuietori menite să protejeze unul sau mai multe bunuri.

105. Pornind de la concepția tradițională cu privire la care, după cum s-a arătat, nu există indicii că s-ar fi schimbat vreodată, s-a constatat că dispozitivele care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, nu au aptitudinea de a deschide sau de a închide o încuietorie (sistemul de închidere centralizată a autovehiculului), ci doar de a bloca închiderea acestuia prin interpunerea între emițător (cheia mașinii) și receptor (autovehicul). Astfel, acestea nu constituie chei mincinoase folosite pentru furt, ci dispozitive care obturează funcționarea cheii adevărate. Or, blocarea funcționării unui sistem de închidere nu poate fi echivalentă cu acționarea respectivului sistem care reprezintă o cheie. În schimb, dacă un dispozitiv are aptitudinea de a deschide încuietoria (sistemul de închidere centralizată a autovehiculului), aceasta va reprezenta o folosire a unei chei.

106. Astfel, în mod evident, sensul tradițional al noțiunii de „cheie” (fie ea mincinoasă sau adevărată) nu a avut în vedere metode moderne de acționare a unui sistem de închidere, precum cartele de acces, coduri de acces ori, precum în ipoteza aferentă sesizării, transmiterea unor semnale radio care să acționeze de la distanță un mecanism de închidere. Nimic nu se opune însă unei interpretări evolutive a noțiunii de „cheie”, astfel încât aceasta să includă astfel de dispozitive, din moment ce funcția lor este aceea de a închide și asigura protecție unui spațiu delimitat. Spre exemplu, nu s-ar putea invoca nerespectarea principiului legalității în cazul reținerii furtului calificat dacă făptuitorul folosește cheia adevărată a unui autovehicul pentru a acționa sistemul de închidere centralizată de la distanță.

107. În ipoteza din sesizare însă problema reținerii furtului calificat prin folosirea unei chei mincinoase nu decurge din faptul că sistemul de închidere a autovehiculului este acționat printr-un semnal radio, ci din faptul că bruierea semnalului nu echivalează cu folosirea unei chei mincinoase, ci cu împiedicarea folosirii cheii adevărate, noțiuni diferite, care nu pot fi incluse una în cealaltă.

108. Astfel, făcând abstracție de tehnologia utilizată, pentru ilustrarea diferenței dintre cele două ipoteze se poate face apel la o analogie raportată la o modalitate de săvârșire a faptei care să nu implice mijloace tehnice avansate, ci o tehnologie rudimentară. Din acest punct de vedere, bruierea undelor radio emise de cheia mașinii nu se aseamănă, cu adevărat, cu folosirea unei chei mincinoase pentru deschiderea unei uși, ci, eventual, cu amplasarea unui obiect care să blocheze închiderea completă a unei uși, astfel încât, atunci când proprietarul acționează broasca, închide în gol. Or, într-un astfel de exemplu, în care se crede că nu poate fi pusă în discuție reținerea furtului calificat prin folosirea unei chei mincinoase, la fel ca în cazul bruierei semnalului, făptuitorul nu folosește o cheie mincinoasă pentru a deschide ușa, ci împiedică funcționarea cheii adevărate, astfel încât ușa nu se închide.

109. S-a considerat că reținerea furtului calificat în ipoteza analizată ar conduce la o analogie în defavoarea inculpatului.

110. S-a evidențiat că o eventuală reținere a furtului calificat nu s-ar putea justifica doar printr-o interpretare evolutivă a noțiunii de „cheie”, astfel încât aceasta să țină cont de noile realități sociale. În realitate, o astfel de încadrare juridică ar impune o analogie, deci o extindere a textului de lege, prin care noțiunii de folosire a unei chei mincinoase să îi fie asimilată și noțiunea de împiedicare a folosirii unei chei adevărate.

111. Gravitatea concretă a conduitei și faptul că practica a evidențiat răspândirea acesteia nu reprezintă justificări pentru includerea noțiunii de împiedicare a folosirii unei chei adevărate în aceea de folosire a unei chei mincinoase. După cum s-a arătat, o astfel de extindere nu ar putea avea loc decât prin intermediul analogiei, depășind sfera unei simple interpretări. Nici noțiunea de folosire nu poate echivala cu împiedicarea folosirii, nici noțiunea de cheie mincinoasă nu poate include un dispozitiv de bruiă al semnalului cheii adevărate.

112. Eventual, răspândirea acestui tip de conduite, dacă este de natură să creeze o stare de pericol pentru ordinea publică, reprezintă o chestiune care ar putea fi adresată printr-o intervenție legislativă, în măsura în care legiuitorul ar aprecia necesară agravarea răspunderii¹⁷. În caz contrar, asigurarea unui răspuns echilibrat al organelor judiciare poate fi asigurată prin intermediul individualizării judiciare a sancțiunii.

VI. Opinia tehnică cu privire la dispozitivul de bruiere folosit pentru blocarea sistemului de închidere centralizată a unui autovehicul

113. **Facultatea de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației din București — Departamentul Dispozitive, circuite și arhitecturi electronice**¹⁸ a arătat că dispozitivele electronice care blochează prin bruiere efectul semnalului de închidere a ușilor unui automobil sunt accesibile comercial. Un infractor care observă când este dată comanda de blocare a ușilor de un posesor de automobil poate bloca efectul acestei comenzi fără ca cel care a dat comanda să fie conștient de faptul că ușile automobilului au rămas neblocate. Acest fapt este echivalent cu descuierea ușilor automobilului de către infractorul care a blocat închiderea ușilor. Dacă se poate accesa conținutul unui automobil în vederea unui furt, prin acest procedeu, este infracțiune. Folosirea dispozitivului de blocare este echivalentă cu folosirea unei chei mincinoase, deoarece permite echivalentul descuierii, fără știința proprietarului, a unor uși odată încuiate.

VII. Raportul asupra recursului în interesul legii

114. Judecătorul-raportor, prin raportul întocmit în cauză, a constatat că recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este admisibil, fiind îndeplinite dispozițiile legale prevăzute de art. 471 și 472 din Codul de procedură penală.

115. În conținutul raportului, judecătorul a expus legislația relevantă, opiniile juridice, precum și opinia tehnică exprimate de către specialiștii din mediul academic.

116. Judecătorul-raportor a examinat aspectele doctrinei, jurisprudențiale expuse, condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat și pe calea interpretării evolutive tehnologice a propus admiterea recursului în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din Codul penal să se stabilească că: fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin folosirea unei „chei mincinoase”, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din același cod.

¹⁶ A se vedea P.I. Pastion, M.I. Papadopolu, *Codul Penal adnotat, op.cit.*, p. 577—578.

¹⁷ De asemenea, în ipoteza în care dispozitivul folosit permite accesarea unui sistem informatic (de exemplu, un telefon mobil folosit pentru a deschide/închide o ușă), nefuncționând deci doar prin bruierea undelor radio, s-ar putea pune problema reținerii și a infracțiunii prevăzute de art. 360 din Codul penal (acces ilegal la un sistem informatic).

¹⁸ Profesor emerit Gheorghe M. Ștefan din cadrul Facultății de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației din București — Departamentul Dispozitive, Circuite și Arhitecturi Electronice a exprimat opinia tehnică prezentată cu privire la dispozitivul de bruiere pentru blocarea sistemului de închidere centralizată a unui autovehicul.

VIII. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, examinând sesizarea având ca obiect recursul în interesul legii de față, raportul întocmit de judecătorul-raportor și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, reține următoarele:

A. Sub aspectul admisibilității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recursul în interesul legii

117. Legiutorul român a prevăzut în Codul de procedură penală, în art. 471, condiții referitoare la cererea de recurs în interesul legii, fiind indicați în mod limitativ titularii acestuia, respectiv procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție sau colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului, la conținutul cererii, aceasta trebuind să cuprindă soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea acestora, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului sau, după caz, a Curții de Justiție a Uniunii Europene, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii. De asemenea, o condiție obligatorie este că cererea de recurs în interesul legii trebuie să fie însoțită de copii ale hotărârilor judecătorești definitive din care rezultă că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit de instanțele judecătorești, neîndeplinirea acesteia atrăgând sancțiunea respingerii, ca inadmisibilă, a cererii.

118. Potrivit art. 472 din Codul de procedură penală, „Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești, care se anexează la cerere”.

119. În contextul prezentei sesizări, aceasta întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute în art. 471 și 472 din Codul de procedură penală, și anume cererea de recurs în interesul legii ce face obiectul Dosarului nr. 946/1/2023 este formulată de unul din titularii prevăzuți expres de lege, respectiv procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

120. Împrejurarea că recursul în interesul legii a fost semnat de către prim-adjunctul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost dată de vacanța funcției de procuror general, situație care a atras incidența dispozițiilor art. 75 alin. (6) din Legea nr. 304/2022¹⁹. Așadar, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recursul în interesul legii asupra chestiunii de drept invocate este legală.

121. De asemenea, în conținutul cererii au fost indicate cele două orientări jurisprudențiale diferite ale problemei de drept invocate, respectiv prima orientare potrivit căreia nu poate fi reținut elementul circumstanțial de agravare prevăzut de art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, cu referire la folosirea fără drept a unei chei mincinoase, în ipoteza săvârșirii unui furt prin folosirea unui dispozitiv care blochează activitatea de închidere

centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem (anexele nr. 1—6), precum și cea de-a doua orientare jurisprudențială, în sensul că instanțele rețin elementul circumstanțial agravant prevăzut de dispozițiile art. 229 alin. (1) lit. d) din Codul penal, apreciind că dispozitivul special confecționat pentru blocarea activării sistemului de închidere centralizată constituie „cheie mincinoasă”, în sensul legii penale (anexele nr. 7—17).

122. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii consideră că nu pot fi reținute încheierile ce fac obiectul anexelor nr. 5 și 6 (prima orientare jurisprudențială) și, respectiv, anexei nr. 17 (a doua orientare jurisprudențială), având ca obiect propuneri ale parchetului privind luarea măsurii arestării preventive, chiar dacă sunt definitive, în raport cu împrejurarea că încadrarea juridică nu poate fi analizată de judecătorul de drepturi și libertăți a cărui competență este expres prevăzută de dispozițiile art. 3 alin. (1) lit. b) și alin. (5) și ale art. 53 lit. a) cu referire la art. 223 din Codul de procedură penală.

123. Totodată, cererea de recurs în interesul legii este însoțită de copii ale hotărârilor judecătorești definitive pe cele două orientări jurisprudențiale, din care rezultă modul diferit de soluționare de către instanțele judecătorești, așa cum rezultă din anexele mai sus indicate, și chiar dacă nu pot fi luate în considerare cele trei încheieri definitive, care se referă la măsura preventivă a arestării, este îndeplinită condiția de admisibilitate a recursului în interesul legii, întrucât toate celelalte hotărâri definitive vizează fondul cauzelor și includ analiza asupra încadrării juridice.

124. De asemenea, sunt îndeplinite și condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 472 din Codul de procedură penală, în sensul că a fost făcută dovada că problema de drept care formează obiectul judecății are o soluționare diferită prin hotărârile judecătorești definitive care au fost anexate cererii.

125. În concluzie, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii consideră că cererea de recurs în interesul legii ce face obiectul Dosarului nr. 946/1/2023 este admisibilă.

B. Asupra problemei de drept ce a fost soluționată diferit de instanțe

126. Legiutorul a reglementat în Codul penal, partea specială²⁰, în conținutul dispozițiilor art. 228 din Codul penal, infracțiunea de furt, iar în prevederile art. 229 din același cod, infracțiunea de furt calificat, enumerând printre împrejurări, în alin. (1) lit. d), prin efracție, escaladare sau prin folosirea fără drept a unei chei adevărate ori a unei chei mincinoase.

127. Codul penal actual nu conține un înțeles legal al termenului de „cheie mincinoasă”, însă anterior în alte coduri penale²¹ fie a fost reglementată varianta agravantă a furtului calificat prin folosirea de „chei mincinoase” sau definit termenul de „chei mincinoase”, fie explicat în jurisprudență²² sau în literatura de specialitate²³ au fost expuse opinii cu privire la această variantă.

¹⁹ Art. 75 alin. (6) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1104 din 16 noiembrie 2022: „În cazul vacanței funcției de procuror general, indiferent de cauza acesteia, până la numirea unui alt procuror în această funcție, atribuțiile ce îi revin în această calitate sunt exercitate de drept de prim-adjunctul procurorului general. (...)”.

²⁰ Legea nr. 286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 187 din 24 octombrie 2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, cu modificările ulterioare.

²¹ Art. 310 paragrafele 3 și 4 din Codul penal din 1864 (modificat prin Legea din 4 mai 1895) prevedea: (paragraful 3) „dacă, spre a comite furtul, culpabilul a întreprins chei mincinoase spre a intra într-o casă, apartament, odaie sau bastimet, sau într-o curte închisă sau spre a deschide ușile, mobilele, casele de fer, dulapurile, lăzile și ori-ce alte lucruri destinate spre păstrarea banilor, a sculelor sau a altor obiecte care se află înăuntru”; (paragraful 4) „dacă culpabilul, prin tăierea legăturilor prin ruperea sigiliilor, prin deschiderea coperișelor sau prin întreprinderea de chei mincinoase, a furat, pe drumuri publice sau pe străzi ori piețe publice, într-o diligență sau în curtea ori casa poștei, în drumul de fer sau în vr'o stațiune, în vapor sau în alte vase de pe râurile navigabile, vre-unul din lucrurile călătorilor sau din cele destinate spre a se transporta”; (citată în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității București); Codul penal din 1865 definea în art. 315 termenul de „cheie mincinoasă” în sensul „chei mincinoase se înțeleg ori-ce cârlige, chei diverse prefăcute sau semuite, și ori-ce fel de unealtă care să nu fi fost hotărâtă de către proprietar, chirieș sau birtăș a deschide sau a închide broaște, lacăte și ori-ce încuietore va fi descuiat cu dânsese culpabilul”; (citată în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității București și în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai); Codul penal din 1936 în art. 525 alin. (3) lit. c) și Codul penal din 1969 în art. 209 lit. i) au incriminat furtul calificat prin folosirea unei chei mincinoase (citată în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității București).

²² Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a, Decizia nr. 17 din 1886, *apud*. P.I. Pastion, M.I. Papadopolu, *Codul Penal adnotat*, Editura Librăriei Socec & Comp. Sotiate Anonimă, București, 1922, p. 577, în sensul restrictiv al termenului de cheie mincinoasă că o adevărată cheie folosită în mod fraudulos nu poate fi asimilată cheii mincinoase (citată în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității București).

²³ M.I. Papadopolu, *Codul penal. Adnotat*, Editura Națională S. Ciornei, București, 1930, p. 299, în care se arată cu referire la furtul comis prin folosirea unei chei mincinoase faptul că „e vorba despre deosebire de instrumentele de efracțiune, de instrumente punând în mișcare mecanismul propriu aparatului de închidere” (citată în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai).

128. În literatura penală română contemporană într-o opinie²⁴ se arată că termenul de „cheie mincinoasă” are o sferă largă de incidență și vizează „o cheie falsă, contrafăcută sau orice sistem de deschidere a sistemelor de închidere, indiferent dacă este vorba de uși, portiere de la autovehicule, mecanisme cu care sunt dotate casele de bani sau gențile diplomat, dulapurile de orice fel, casetele”.

129. Într-o altă opinie²⁵, prin „cheie mincinoasă” se înțelege o cheie copiată în mod fraudulos, falsificată sau orice alt dispozitiv care poate fi utilizat pentru a acționa asupra unui mecanism de închidere fără a-l distruge ori deteriora, respectiv „orice instrument care nu este destinat de proprietar sau de cel în drept la deschiderea în mod regulat a încuietorii”.

130. De asemenea, s-a reținut că reprezintă o „cheie mincinoasă” nu doar o cheie falsă, ci și orice fel de instrument²⁶ sau de dispozitiv²⁷ care poate fi utilizat pentru a acționa asupra unui mecanism de închidere fără a-l distruge, deteriora sau aduce în stare de neîntrebuințare.

131. Alți autori²⁸ au arătat că, raportat la noile realități tehnologice și conform unei interpretări evolutive, pot fi chei, în sensul circumstanțial de agravare, și cartela de acces într-un imobil, codul de acces, amprenta unei persoane sau vocea acesteia.

132. Un alt autor²⁹ a mai menționat că agravanta există oricât de rudimentară ar fi cheia folosită.

133. Totodată și în jurisprudență s-a dat relevanță accepției de „cheie mincinoasă”, în sensul că „legiuitorul a înțeles să pedepsească mai greu furtul comis prin folosirea unei chei mincinoase, având în vedere nu îndeplinirea de a confecționa cheia neadevărată și nici asemănarea acesteia cu cea adevărată, ci împrejurarea că a fost violată încuietoria, menită să asigure o protecție sporită bunurilor încuiate³⁰”.

134. În contextul actual, jurisprudența relevă folosirea unui dispozitiv special electronic de tip telecomandă confecționat pentru bruierea (unde radio care copiază codul de acces al cheii electronice) prin blocarea sistemului comenzii de închidere centralizată a unui autoturism, care asigură ușile unui autovehicul, acestea rămânând deschise, fără ca sistemul de închidere să fie distrus sau deteriorat, ceea ce a permis inculpaților sustragerea unor bunuri aflate în interiorul acestuia.

135. Folosirea unui asemenea dispozitiv electronic de tip telecomandă confecționat special pentru bruierea (unde radio care copiază codul de acces al cheii electronice) prin blocarea sistemului comenzii de închidere centralizată a unui autoturism, care asigură ușile, acestea rămânând deschise, fără ca sistemul de închidere să fie distrus sau deteriorat, se circumscrie termenului de „cheie mincinoasă” pe calea interpretării evolutive tehnologice a realității, ceea ce atrage reținerea elementului circumstanțial agravant, prevăzut de art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din Codul penal, de furt calificat prin folosirea fără drept a unei chei mincinoase.

136. Dacă în cazul încuietorilor tradiționale (clasice), cheia pune în funcțiune mecanismul de închidere-deschidere printr-o acțiune mecanică, existând un contact direct între cheie și mecanism, în cazul sistemului de închidere centralizată, mecanismul de închidere este pus în funcțiune prin intermediul unui semnal (undă radio) emis de cheie (emițător) către un receptor situat la bordul mașinii, care acționează în mod direct asupra sistemului de închidere-deschidere a ușilor.

137. Sistemul (unda radio) este o componentă a mecanismului care asigură închiderea-deschiderea ușilor autovehiculului, astfel încât, prin bruierea acestuia și

împiedicarea primirii lui de către receptor, se acționează în mod direct asupra închiderii centralizate care nu mai este activată.

138. Din această perspectivă, nu este nicio diferență între a bloca închiderea unui mecanism care are rolul de a proteja bunul (care rămâne astfel în poziția deschis) și a deschide un mecanism aflat în poziția închis, deoarece, în ambele situații, mecanismul de închidere devine ineficient ca urmare a unei activități intenționate a făptuitorului, iar scopul acestuia de a avea acces la bunurile pe care dorește să le sustragă este atins.

139. De altfel, chiar și din opinia tehnică exprimată de un specialist în domeniul electronic în condițiile expuse a rezultat că, atunci când este dată comanda de blocare a ușilor autovehiculului posesorului de către infractor, efectul acesteia constă în faptul că posesorul autoturismului nu este conștient că ușile au rămas neblocaute. Această comandă „este echivalentă cu descurierea ușilor automobilului, iar folosirea dispozitivului de blocare este echivalentă cu folosirea unei chei mincinoase, deoarece permite descurierea, fără știința proprietarului, a unor uși încuiate”.

140. O faptă de furt săvârșită prin blocarea activării sistemului de închidere este substanțial diferită de o faptă de furt simplu, deoarece presupune săvârșirea de către autor și a unei alte acțiuni decât cea de luare, prin care urmărește să facă inoperabil sistemul de închidere centralizată și, astfel, să își faciliteze accesul la bun, împrejurare de natură să confere faptei o gravitate sporită și care justifică încadrarea acesteia într-o infracțiune mai gravă.

141. Condiția de tipicitate obiectivă a luării în stăpânire de fapt a unui bun mobil din posesia sau detenția altuia fără consimțământul acestuia din interiorul unui autoturism ale cărui uși au rămas deschise după ce proprietarul acestuia a folosit cheia electronică a autoturismului, fără însă a verifica dacă acestea au fost închise, prin folosirea de către subiectul activ al infracțiunii, fără drept, a unui dispozitiv electronic special confecționat de tip telecomandă pentru bruierea (unde radio care copiază codul de acces al cheii electronice) prin blocarea sistemului de închidere centralizată a autoturismului, care asigură ușile acestuia, prin folosirea unei chei contrafăcute de tip electronic care se circumscrie unei chei mincinoase, complinește dispozițiile art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din Codul penal, de furt calificat prin folosirea fără drept a unei chei mincinoase.

142. Totodată și sub aspectul condiției de tipicitate subiectivă, subiectul activ, prin folosirea unui asemenea dispozitiv în condițiile mai sus menționate, are reprezentarea desfășurării unui efort suplimentar în vederea sustragerii, conștientizând pericolozitatea socială sporită a acțiunii sale, recurgând la un asemenea dispozitiv procurat în prealabil, urmărind direct reușita rezoluției infracționale de sustragere, privând bunurile de protecția conferită de proprietarul autoturismului.

143. Așadar, pe calea interpretării evolutive a realităților tehnologice actuale, în accepția de „cheie mincinoasă” se include și dispozitivul confecționat artizanal de tip telecomandă pentru bruierea (unde radio care copiază codul de acces al cheii electronice) prin blocarea sistemului comenzii de închidere-deschidere centralizată a unui autoturism, care asigură ușile unui autovehicul, acestea rămânând deschise, fără ca sistemul de închidere să fie distrus sau deteriorat, așa încât se exclude de plano interpretarea analogică care vizează extinderea aplicării unei norme dincolo de înțelesurile posibile ale noțiunilor utilizate în preceptul normei.

²⁴ Vasile Dobrinou, Norel Neagu, *Drept penal. Partea Specială*, Editura Universul Juridic, 2011, p. 201 (citați în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara).

²⁵ Ilie Pascu, Petre Buneci, *Drept penal. Partea specială*, vol. I, Editura Hamangiu, 2017, p. 237 (citați în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara).

²⁶ Tudorel Toader, *Drept penal român. Partea specială*, vol. 1, Editura Universul Juridic, București, 2019, p. 270 (cit în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași; Teodor Vasiliu, Doru Pavel ș.a., *Codul penal comentat și adnotat, Partea Specială*, Editura Științifică și Enciclopedică 1975, vol. I, p. 209).

²⁷ Mihail Udriou, *Drept penal. Partea specială*, ediția a 6-a, Editura C.H. Beck, București, 2019, p. 287 (cit în opinia Facultății de Drept din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași).

²⁸ Sergiu Bogdan, Doris Alina Șerban, *Drept penal. Partea specială*. Editura Universul Juridic, 2020, p. 48.

²⁹ Valerian Ciolcei, *Drept penal, Partea specială I*, Editura C.H. Beck 2021, p. 274.

³⁰ Vasile Papadopol, Mihai Popovici, Tribunalul Suprem, Secția penală, Decizia nr. 3.229/1970 — *Repertoriu alfabetic de practică judiciară în materie penală pe anii 1960/1975*, p. 182.

144. Altfel spus dispozitivul mai sus-menționat nu reprezintă un alt element circumstanțial distinct care să depășească sfera de incidență a agravantei prevăzute de art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din Codul penal, „cheia mincinoasă”, ci, dimpotrivă, se subsumează definiției acesteia, așa cum a fost statuat de doctrina și jurisprudența contemporană.

145. De altfel, prin Decizia nr. 6 din 17 februarie 2020³¹, instanța supremă a dat relevanță interpretării evolutive a realității tehnologice care a asimilat elementului circumstanțial agravant prevăzut la art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. e) din Codul penal scoaterea din funcțiune a sistemului de alarmă sau de supraveghere, împiedicarea declanșării alarmei sonore și optice prin îndepărtarea dispozitivelor antifurt atașate pe produse; elementele circumstanțiale reținute la încadrarea faptei drept furt calificat au avut în vedere scopul urmărit de autor, perspectiva subiectivă a acestuia și pericolozitatea sporită, regăsindu-se și cu privire la fapta de furt săvârșită prin folosirea

unui dispozitiv pentru bruierea semnalului aferent sistemului de închidere centralizată a autovehiculelor.

146. În jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului s-a reținut că art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea progresivă a normelor privind răspunderea penală, prin interpretarea judiciară a fiecărei cauze în parte, însă să existe condiția ca rezultatul să fie concordant cu substanța infracțiunii și previzibil în mod rezonabil³².

147. În ceea ce privește compatibilitatea interpretării judiciare cu substanța infracțiunii, Curtea a arătat că este necesar ca interpretarea să fie în conformitate cu textul dispoziției din legea penală în cauză, citită în contextul său, și să nu fie nerezonabilă, iar în ceea ce privește caracterul previzibil al interpretării judiciare este necesar ca reclamantul să poată prevedea în mod rezonabil la momentul faptelor, la nevoie cu ajutorul unui jurist, că riscă să fie acuzat și condamnat pentru infracțiunea în cauză³³.

148. Față de considerentele expuse, în temeiul art. 471 raportat la art. 474 din Codul de procedură penală, se va admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din Codul penal, va stabili că: fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din același cod.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din Codul penal, stabilește că:

Fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întrunește condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din același cod.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 29 mai 2023.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Elena Rosana Bota

³¹ Prin Decizia nr. 6 din 17 februarie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 3 august 2020, a fost admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București și de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și s-a stabilit: În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. e) din Codul penal: „Fapta de furt săvârșită prin scoaterea/ruperea sistemului de siguranță plasat pe bun întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. e) din Codul penal.”

³² Principiu enunțat în Cauza *S.W împotriva Regatului Unit (Cererea nr. 20.166/92 — Hotărârea din 22.11.1995)*, confirmat de jurisprudența ulterioară a Curții în cauzele *Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei* (cererile nr. 34.044, 35.532/97, 44.801/98 — Hotărârea din 22 martie 2001) și *Kononov împotriva Letoniei* (Cererea nr. 36.376/04 — Hotărârea din 17 mai 2010).

³³ Cauza *Jorgic împotriva Germaniei* (Cererea nr. 74.613/01 — Hotărârea din 12 iulie 2007).

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

